

som, ehuru utspädd med det frankogalliska, visat sin gamla rasegenskap att locka till vandring och till nya företag.

Visserligen hade den franska regeringen sökt omplantera det franska feodalsystemet på Canadas obrutna mark, visserligen gäfvos där förläningar åt adelsfamiljer och kyrkliga samfund, men feodalväldet kunde icke utveckla några förtryckande egenskaper uti urskogen, och därför kunde såväl landtbefolkningens som stadsinvånarnes hushållning fritt och otvunget utveckla sig. Invånarne betalade vid Kalms besök alls ingen skatt till kronan, med undantag af en måttlig tull på de varor som infördes. De vidsträckta områden, som tillhörde kronan och de religiösa korporationerna bildade ett slags skattehemman, hvilka innehades med full arfs- och dispositionsrätt af äborna, och den grundskatt som erlades var ganska billig, en écu om året jämte ett par höns och några andra småsaker för gårdar om 55, 72 och 90 svenska tunnlands omfång.

Landt gårdarne lågo nästan alltid enstaka hvar för sig, det fullständigaste enskifte var genomfördt, och i kyrkbyarne såg man utom prästgården och skolhuset endast några få handverkareboningar. Åkerbruket var rikligt gifvande, ängarna voro härliga och vid öfverträffande dem Kalm hade iakttagit uti alla de förut besökta engelska kolonierna, små kryddgårdar och trädplanteringar funnos vid de flesta hemman.

Landtbefolkningens hus voro ganska väl byggda, af kalkskiffer eller trä, med 3—4 rum försedda med eldstäder dels i form af järnugnar och dels af öppna spisar. Det enda byggnadsmaterial, som kolonien tyckes hafva saknat, var fönsterglas, ty på de flesta bondhemman voro fönsterrutorna ersatta af ett slags papper. Den åkerbrukande befolkningen tycktes befinna sig i ett lyckligt läge. Om man skall därvid rätta sig efter den spisordning den kunde hålla, synes tillståndet hafva varit ovanligt godt. En myckenhet af mjölk och mjölkmat, bröd, endast af hvete, smör och socker, kött, på »margfaldiga särskilda sätt tillredt», fisk från floderna och villebråd från skogarne, alster af trädgårdarne samt öfverflöd på vilda bär utgjorde födans ingredienser. Till dryck begagnade bonden ett slags granrisdricka, hvars tillagning Kalm i en särskild uppsats i Vetenskapsakademiens handlingar närmare beskriver.

Hos alla de samhällsklasser, som stodo öfver bonden, gick det ännu frikostigare till. Vid frukosten brukades brännvin och bröd, chokolad och kaffe, men aldrig thé. Middagen bestod af flera rätter af mera substantiellt slag, alltid åtföljda af confiturer och andra deserter. Till dryck franska viner och intet annat, hvarföre Kalm också anmärker, att de som ständigt vant sig vid bruket af vin, hade stora olägenheter, när krigs- oroligheter hindrade de franska köpmansflottorna att framkomma till Canada med sina vinlaster.

Tjänstfolkslönerna voro ovanligt höga; en flitig och trogen dräng fick vanligen 150 livres om året, en dylik piga 100 livres, en någorlunda handverkskunnig arbetare 3—4 livres om dagen, en vanlig dagsverkare 1½—2 livres. Orsaken till de höga lönerna, särdeles höga när man erin-